

CÔNG TÁC PHỐI HỢP VỚI HỘI LHPN VIỆT NAM THỰC HIỆN CÁC MỤC TIÊU CỦA CHIẾN LƯỢC QUỐC GIA VỀ BÌNH ĐẲNG GIỚI TRONG XÂY DỰNG PHÁP LUẬT

*Bà Nguyễn Thúy Hiền
Thủ trưởng Bộ Tư pháp*

Kính thưa các vị đại biểu!

Kính thưa Đoàn Chủ tịch Đại hội!

Ở Việt Nam, vấn đề bình đẳng nam nữ luôn được Đảng và Nhà nước ta xác định là một trong các mục tiêu to lớn và luôn quan tâm thực hiện trong suốt quá trình xây dựng và phát triển đất nước. Điều này đã được thể hiện trong các văn kiện của Đảng và Hiến pháp, pháp luật của Nhà nước. Nam và nữ được tạo điều kiện và cơ hội bình đẳng trong mọi lĩnh vực của đời sống xã hội, từ chính trị, kinh tế cho đến văn hoá và xã hội. Gần đây nhất là Nghị quyết số 11-NQ/TW của Bộ Chính trị ngày 27/4/2007 về công tác phụ nữ thời kỳ đẩy mạnh công nghiệp hóa, hiện đại hoá đất nước và năm 2006 Nhà nước đã ban hành Luật Bình đẳng giới nhằm đạt mục tiêu xoá bỏ sự phân biệt đối xử về giới. Trên bình diện quốc tế, bình đẳng giới đã trở thành một trong tám Mục tiêu phát triển Thiên niên kỷ của toàn cầu và là một đòi hỏi tất yếu trong quá trình toàn cầu hóa và hội nhập của mỗi quốc gia.

Với vai trò là cơ quan của Chính phủ, thực hiện chức năng quản lý nhà nước về công tác tư pháp và pháp luật trong phạm vi cả nước, Bộ Tư pháp luôn quán triệt sâu sắc vị trí, vai trò và trách nhiệm của Bộ trong hoạt động bình đẳng giới và phối hợp chặt chẽ với Hội Liên hiệp phụ nữ Việt Nam trong việc lồng ghép thực hiện các mục tiêu của Chiến lược quốc gia về bình đẳng giới trong các lĩnh vực công tác của Bộ, coi đây là điều kiện quan trọng để bảo đảm thực hiện có hiệu quả các nhiệm vụ của Bộ Tư pháp trong lĩnh vực bình đẳng giới nhằm đạt được các mục tiêu mà Chiến lược quốc gia đã đề ra.

Có thể nói, trong những năm qua, dưới sự hướng dẫn của Ủy ban Quốc gia Vì sự tiến bộ của phụ nữ Việt Nam và Hội Liên hiệp phụ nữ Việt Nam, hệ thống tổ chức hoạt động vì sự tiến bộ phụ nữ của Ngành Tư pháp được thành lập thống nhất từ Trung ương đến địa phương. Ở Trung ương, Ban VSTBPN ngành Tư pháp được thành lập từ năm 1996, đóng vai trò là đầu mối giúp Bộ trưởng tổ chức chỉ đạo, triển khai hoạt động bình đẳng giới và vì sự tiến bộ của phụ nữ trong toàn Ngành. Ở các cơ quan tư pháp và thi hành án dân sự địa phương, theo hướng dẫn của Ban VSTBPN ngành Tư pháp, các Sở Tư pháp và Cục thi hành án dân sự đã thành lập các Ban VSTBPN để giúp Giám đốc Sở và Cục trưởng Cục Thi hành án dân sự triển khai thực hiện hoạt động bình đẳng giới trong cơ quan, đơn vị. Hệ thống Ban VSTBPN của Ngành được thường xuyên củng cố, kiện toàn để làm tốt chức năng giúp Thủ trưởng các cơ quan, đơn vị triển khai

thực hiện có hiệu quả hoạt động bình đẳng giới và vì sự tiến bộ của phụ nữ theo các mục tiêu, nhiệm vụ được giao.

Hoạt động bình đẳng giới và vì sự tiến bộ của phụ nữ Ngành Tư pháp đã đạt được nhiều kết quả tích cực, được Bộ Lao động - Thương binh và Xã hội, Ủy ban Quốc gia Vì sự tiến bộ của phụ nữ Việt Nam ghi nhận, tặng Bằng khen và Cờ thi đua. Nhận thức của cán bộ, công chức, viên chức trong Ngành về bình đẳng giới, đặc biệt là của lãnh đạo các đơn vị ngày càng đầy đủ và sâu sắc hơn, từ đó đã góp phần quan trọng cho hoạt động bình đẳng giới ngày càng trở nên gắn kết và thấm sâu vào các lĩnh vực hoạt động chuyên môn của Bộ, Ngành.

Trong lĩnh vực xây dựng pháp luật, các yêu cầu, nội dung về bình đẳng giới được quan tâm lồng ghép ngay từ khâu soạn thảo các văn bản quy phạm pháp luật do Bộ Tư pháp chủ trì soạn thảo, tham gia soạn thảo và thẩm định, đặc biệt là các văn bản pháp luật có giá trị pháp lý cao và liên quan nhiều đến vấn đề bình đẳng giới như Bộ luật Hình sự, Bộ luật tố tụng hình sự, Bộ luật Dân sự, Bộ luật tố tụng dân sự, Bộ luật Lao động, Luật Quốc tịch, Luật Hôn nhân và gia đình, Luật Đất đai, Luật Xử lý vi phạm hành chính... Trong quá trình xây dựng, thẩm định các văn bản quy phạm pháp luật có liên quan đến bình đẳng giới, Bộ Tư pháp luôn có sự phối hợp, bảo đảm sự tham gia, góp ý, phản biện của Hội Liên hiệp phụ nữ Việt Nam về các dự thảo văn bản. Ngoài ra, ngày 08/4/2010, Bộ Tư pháp cũng đã ban hành Quyết định số 1048/QĐ-BTP ngày 08/4/2010 của Bộ trưởng Bộ Tư pháp ban hành Quy chế thẩm định dự án, dự thảo văn bản quy định cụ thể các nhiệm vụ lồng ghép bình đẳng giới trong quá trình thẩm định.

Đặc biệt, ngay sau khi Luật Bình đẳng giới được ban hành, Bộ Tư pháp đã được giao nhiệm vụ chủ trì phối hợp với các cơ quan có liên quan, trong đó có Hội Liên hiệp phụ nữ Việt Nam triển khai xây dựng 03 Nghị định hướng dẫn thi hành Luật Bình đẳng giới, đến nay các Nghị định đã được ban hành, gồm: Nghị định số 70/2008/NĐ-CP ngày 04/6/2008 quy định chi tiết thi hành một số điều của Luật Bình đẳng giới về trách nhiệm quản lý nhà nước về bình đẳng giới và phối hợp thực hiện quản lý nhà nước về bình đẳng giới; Nghị định số 48/2009/NĐ-CP ngày 19/5/2009 quy định về các biện pháp bảo đảm bình đẳng giới; Nghị định số 55/2009/NĐ-CP ngày 10/6/2009 quy định xử phạt vi phạm hành chính về bình đẳng giới. Đây là những văn bản quan trọng tạo cơ sở pháp lý cho việc triển khai thực hiện Luật Bình đẳng giới.

Đối với công tác phổ biến, giáo dục pháp luật, Bộ Tư pháp đã ký và triển khai thực hiện Chương trình phối hợp giữa Bộ và Trung ương Hội liên hiệp Phụ nữ Việt Nam về phổ biến, giáo dục pháp luật và trợ giúp pháp lý nhằm nâng cao nhận thức pháp luật cho phụ nữ từ đó nắm được quyền, nghĩa vụ và có thể tự bảo vệ các quyền và lợi ích của mình. Ngày 27/6/2011, Bộ Tư pháp đã ban hành Chỉ thị số 03/CT-BTP về tăng cường công tác hòa giải ở cơ sở trong đó xác định một trong những biện pháp quan trọng là sự phối hợp, hỗ trợ của Hội Liên hiệp phụ nữ Việt Nam trong việc chỉ đạo, hướng dẫn Hội phụ nữ các cấp

phối hợp với cơ quan Tư pháp địa phương củng cố, kiện toàn tổ chức và nâng cao hiệu quả hoạt động hòa giải ở cơ sở; đôn đốc, khuyến khích và tạo điều kiện cho thành viên, hội viên tham gia tích cực vào các hoạt động hòa giải ở cơ sở; tăng cường sự phối hợp giữa Tổ hòa giải với Tổ công tác Mặt trận, Chi hội phụ nữ, Chi hội cựu chiến binh, Chi hội nông dân trong hoạt động hòa giải.

Trong công tác trợ giúp pháp lý, hoạt động trợ giúp pháp lý và tư vấn pháp luật về giới được tăng cường. Các Trung tâm trợ giúp pháp lý nhà nước thuộc Sở Tư pháp trên toàn quốc đã thành lập Câu lạc bộ trợ giúp pháp lý cho phụ nữ và ký kết các văn bản liên tịch với Hội Liên hiệp Phụ nữ tỉnh, xây dựng mạng lưới cộng tác viên là cán bộ nữ tại các cơ quan, ban, ngành để thực hiện trợ giúp pháp lý cho phụ nữ... Nhằm tăng cường công tác trợ giúp pháp lý miễn phí cho người nghèo, gia đình chính sách, những người yếu thế khác trong xã hội, đặc biệt là phụ nữ và nông dân sinh sống ở vùng có điều kiện kinh tế khó khăn được thụ hưởng chính sách trợ giúp pháp lý miễn phí của nhà nước, hàng năm, Trung tâm Trợ giúp pháp lý nhà nước đều xây dựng kế hoạch phối hợp với Hội Liên hiệp Phụ nữ tỉnh tổ chức các đợt trợ giúp pháp lý lưu động tại cơ sở. Mục đích của trợ giúp pháp lý lưu động là giúp cho nông dân và phụ nữ hiểu biết pháp luật và thực hiện đúng theo quy định của pháp luật.

Trong công tác hành chính tư pháp, quyền và lợi ích hợp pháp của trẻ em và phụ nữ cũng luôn được quan tâm. Đặc biệt, những vấn đề nổi cộm đối với phụ nữ kết hôn với người nước ngoài đã và đang được Bộ Tư pháp phối hợp với các cơ quan chức năng và Hội Liên hiệp phụ nữ Việt nam nghiên cứu, đề xuất hoàn thiện thể chế để tăng cường quản lý nhà nước đối với hoạt động này, góp phần bảo vệ quan hệ hôn nhân lành mạnh, bảo vệ chị em tránh được những rủi ro trong hôn nhân đã xảy ra nhiều trong thời gian qua.

Đối với các lĩnh vực công tác khác của Bộ như thi hành án dân sự, hộ tịch, quốc tịch, nuôi con nuôi..., Bộ Tư pháp và các đơn vị trong Ngành thời gian qua đã thực hiện việc rà soát, sửa đổi, ban hành các văn bản quy phạm pháp luật nhằm bảo đảm bình đẳng giới; phối hợp với cơ quan quản lý nhà nước về bình đẳng giới, các tổ chức chính trị - xã hội đánh giá thực trạng và thực hiện các giải pháp để thúc đẩy bình đẳng giới trong các lĩnh vực này.

Trong năm qua, Bộ Tư pháp đã phối hợp với UNDP triển khai thực hiện Dự án về "Tăng cường vai trò của Bộ Tư pháp trong việc thúc đẩy bình đẳng giới ở Việt Nam". Thực hiện Dự án này, bước đầu Bộ đã xây dựng dự thảo Bộ Công cụ về đánh giá và lồng ghép vấn đề bình đẳng giới trong công tác xây dựng văn bản quy phạm pháp luật. Trong thời gian tới, Bộ Tư pháp sẽ đưa ra thảo luận rộng rãi, tổ chức áp dụng thí điểm để hoàn thiện, đề xuất đưa vào áp dụng trong quy trình xây dựng các văn bản quy phạm pháp luật của các cơ quan trong hệ thống bộ máy Nhà nước từ Trung ương tới địa phương, bảo đảm cho các dự thảo văn bản quy phạm pháp luật được xác định có nội dung liên quan đến bình đẳng

giới hoặc có vấn đề bất bình đẳng giới, phân biệt đối xử về giới được lồng ghép vấn đề bình đẳng giới.

Kính thưa các đồng chí!

Có thể nói rằng, vấn đề giới ngày nay không còn đơn thuần như trước, chỉ là vấn đề của từng giới, mà nó tác động trực tiếp đến mọi mặt của đời sống kinh tế, chính trị, văn hóa, xã hội. Trong đó, phụ nữ là đối tượng thiệt thòi và dễ bị tổn thương vì phụ nữ ít được tiếp cận với nguồn lực kinh tế và việc làm, với các dịch vụ giáo dục, y tế, ít được tham gia trong chính trị và công tác xã hội, phụ nữ cũng thường chịu các hành vi bạo lực trên cơ sở giới. Do vậy, Nghị quyết số 11-NQ/TW của Bộ Chính trị ngày 27/4/2007 đã nêu rõ: “Đến năm 2020, phụ nữ được nâng cao trình độ về mọi mặt, có trình độ học vấn, chuyên môn, nghiệp vụ đáp ứng yêu cầu công nghiệp hóa, hiện đại hóa và hội nhập kinh tế quốc tế; có việc làm, được cải thiện rõ rệt về đời sống vật chất, văn hóa, tinh thần; tham gia ngày càng nhiều hơn công việc xã hội, bình đẳng trên mọi lĩnh vực; đóng góp ngày càng lớn hơn cho xã hội và gia đình. Phấn đấu để nước ta là một trong các quốc gia có thành tựu bình đẳng giới tiến bộ nhất của khu vực”. Thực hiện đường lối, chủ trương của Đảng, trong thời gian tới, mục tiêu của Bộ Tư pháp là bảo đảm cơ bản sự bình đẳng giới thực chất giữa nam và nữ về cơ hội và sự phát triển trong tham gia lãnh đạo, quản lý; nâng cao trình độ, năng lực công tác và cơ hội thụ hưởng các chính sách về chăm sóc sức khỏe của đội ngũ cán bộ, công chức, viên chức ngành Tư pháp, đồng thời thực hiện hiệu quả các mục tiêu chung của quốc gia về bình đẳng giới trong phạm vi chức năng, nhiệm vụ của Bộ Tư pháp.

Để đẩy mạnh thực hiện có hiệu quả các mục tiêu đã được đề ra tại Chiến lược quốc gia về bình đẳng giới giai đoạn 2011 - 2020 đã được Thủ tướng Chính phủ phê duyệt, trong thời gian tới, đề nghị Hội Liên hiệp phụ nữ Việt Nam tăng cường hơn nữa sự phối hợp, tham gia và giám sát của các cấp Hội phụ nữ trong hoạt động quản lý nhà nước theo tinh thần Nghị định số 70/2008/NĐ-CP của Chính phủ và phối hợp với Bộ Lao động, Thương binh và Xã hội tập huấn, hướng dẫn các Bộ, Ngành và địa phương thực hiện lồng ghép có hiệu quả nội dung bình đẳng giới trong chương trình, kế hoạch công tác dài hạn, hàng năm của các Bộ, Ngành và kế hoạch phát triển kinh tế - xã hội của các địa phương.

Đối với Bộ Tư pháp, trong thời gian tới Bộ Tư pháp sẽ tiếp tục đẩy mạnh triển khai thực hiện các nhiệm vụ về bình đẳng giới theo yêu cầu của Luật Bình đẳng giới và Chiến lược quốc gia, vì vậy, rất mong muốn Hội Liên hiệp phụ nữ Việt Nam tiếp tục quan tâm phối hợp chặt chẽ với Bộ Tư pháp và các cơ quan liên quan trong quá trình thực hiện, đặc biệt là trong một số hoạt động chủ yếu như sau:

- Thực hiện lồng ghép giới trong các văn bản quy phạm pháp luật do Bộ Tư pháp chủ trì soạn thảo, có liên quan trực tiếp đến bình đẳng giới;

- Tiếp tục hoàn thiện Bộ Công cụ về đánh giá và lồng ghép vấn đề bình đẳng giới trong công tác xây dựng văn bản quy phạm pháp luật;

- Rà soát, xác định danh mục các văn bản pháp luật có vấn đề bất bình đẳng giới, phân biệt đối xử về giới;

- Tổ chức tập huấn, bồi dưỡng kiến thức về giới, phân tích giới và lồng ghép giới cho các cán bộ làm công tác xây dựng pháp luật của Bộ, thành viên các Ban soạn thảo, Tổ biên tập xây dựng dự thảo văn bản quy phạm pháp luật được xác định có nội dung liên quan đến bình đẳng giới;

- Đẩy mạnh tuyên truyền, phổ biến, giáo dục pháp luật về bình đẳng giới nhằm nâng cao nhận thức về bình đẳng giới trong đội ngũ cán bộ, công chức, viên chức, người lao động và nhân dân. Tiếp tục tăng cường hiệu quả thực hiện Chương trình phối hợp giữa Bộ và Hội liên hiệp Phụ nữ Việt Nam về phổ biến, giáo dục pháp luật và trợ giúp pháp lý cho phụ nữ.

- Phát triển hoạt động trợ giúp pháp lý cho phụ nữ; xây dựng các thiết chế hỗ trợ nâng cao hiểu biết về hôn nhân và pháp luật cho phụ nữ khi kết hôn với người nước ngoài; tăng cường công tác hoà giải ở cơ sở bảo đảm bình đẳng giới theo Chỉ thị số 03/CT-BTP của Bộ trưởng Bộ Tư pháp.

- Nâng cao năng lực tổ chức và cán bộ làm công tác bình đẳng giới và vì sự tiến bộ của phụ nữ của các cơ quan, đơn vị trong toàn Ngành để làm tốt công tác tham mưu cho Thủ trưởng cơ quan, đơn vị trong việc thực hiện lồng ghép giới trong các hoạt động chuyên môn của Bộ, Ngành.

Kính thưa các đồng chí!

Thực hiện bình đẳng giới vừa mang tính lịch sử vừa là một xu hướng của thời đại ngày nay, thể hiện tính văn hóa, tính nhân văn của một dân tộc, một quốc gia. Qua đó, mọi người đều sẽ có những cơ hội như nhau liên quan đến quyền chính trị, kinh tế, văn hoá và xã hội và đặc biệt, sự tiến bộ của phụ nữ không chỉ mang lại lợi ích cho riêng phụ nữ mà còn có những tác động tích cực tới sự tiến bộ, phát triển của toàn xã hội. Đây không phải là một vấn đề đơn giản và dễ thực hiện, tuy nhiên, với sự quan tâm của Đảng và Nhà nước, sự quyết tâm và nêu cao trách nhiệm thực hiện của các ngành, các cấp trong hệ thống chính trị và sự tham gia rộng rãi của toàn xã hội, tôi tin tưởng rằng việc triển khai Chiến lược quốc gia về bình đẳng giới sẽ có những bước tiến mới trong giai đoạn tới.

Xin cảm ơn sự chú ý lắng nghe của các đồng chí. Xin chúc Đại hội thành công tốt đẹp, chúc các quý vị đại biểu sức khoẻ, hạnh phúc và thành công./.